

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 13 - שנת תשפ"ב גיליון "שמות" - כא' טבת תשפ"ב, 25 לדצמבר 2021)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "שמות" - "אנחנו מאמינים בני מאמינים"

משה ואהרון נשלחים על ידי הקב"ה לגאול את עם ישראל ממצרים ובידם אותות (ניסים) שנועדו להוכיח את אמינותם כשליחי ה'.

ואכן, כאשר משה עושה את האותות, העם מתפעל ומאמין, ככתוב: **"וַיֵּאֱמַן הָעָם..."** (שמות ד, לא).

האם האמונה היא דבר יציב ברור ווודאי, או שמא זו רק תחושה ותקווה שאין לה בסיס ווודאי כלל וכלל!?

בעברית המודרנית, כאשר אנו אומרים: אני מאמין שמחר ירד גשם, או אני מאמין שה"פועל" תנצח, מדובר בתקווה, שאיפה או הערכה ולא בוודאות. אולם, **בעברית המקראית**, האמונה מבטאת וודאות גמורה. כפי שאכן עולה מפשט הפסוק שלנו: **"וַיֵּאֱמַן הָעָם..."** - הדברים התקבלו על ידם כ-אמת.

הבה נתבונן במשמעותה של המילה **"אמונה"** במופעים נוספים בתורה.

• **"וְהָאֱמֹן (אברהם) ב-ה' וַיִּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה"** (בראשית טו, ו). אברהם אבינו נתן אָמון בקב"ה והשליך את יהבו עליו, ללא סייג.

• משה היכה בסלע ולא דיבר אליו. על כך אומר הקב"ה למשה ואהרון: **"לֹא הָאֱמֹנִתָּם בִּי בִי" (במדבר' כ, יב).** ביטוי שמשמעותו **לא סמכתם עלי.**

• בשירת האזינו, מתואר הקב"ה בביטוי: **"אַל אֲמוּנָה וְאֵין עֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא: "** (דברים' לב, ד). הקב"ה הוא צדיק וישר, **המקיים את הבטחותיו באמון ובאמינות** ונאמן לשלם שכר.

מדברינו עולה, כי המילה **אמונה**, מבטאת הן את תכונותיו של הקב"ה (צדקתו ויושרו) והן את טיב הקשר שבין האדם לבוראו. קשר המבוסס על כך שאנחנו נותנים בקב"ה אמון וסומכים עליו. קשר הדדי ויציב, המבוסס על אמת, אמינות, שמירת אמונים ונאמנות הדדית.

ביטוי נוסף המתאר את מערכת היחסים בינינו לבין הקב"ה, מבוסס על הקשר שבין מרדכי לאסתר: **"וַיְהִי אִמֹן אֶת הַדָּסָה הִיא אֶסְתֵּר בֵּת דָּדוֹ כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם"** (אסתר ב, ז). מרדכי גידל את אסתר קרובת משפחתו היתומה והיה לה להורה ומחנך.

כך, הקב"ה הוא ה-**אִמֹן** שלנו (אומן מלשון אמונה) - המנטור (יועץ, מדריך, חונך) והמחנך שלנו.

גם הביטוי **אָמֵן** (ששורשו זהה לשורש של המילה אמונה), אותו אנו עונים ואומרים במהלך התפילה, הוא מעין הכרזה שמשמעותה: גם לדעתי שלי, הדברים הם דברי אמת וגם אני רואה את עצמי שותף לרעיון ולמימושו.

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

מדברינו עולה, שה"אמונה", היא אותה נקודת אמת ערכית רוחנית וודאית ויציבה בחיינו (תפיסת עולם) המהווה לנו מצפן. עליה אנו נשענים ובה אנו נאחזים. נקודה אשר תהיה לנו ל"אומן", תחנכנו ותדריכנו. נקודה רוחנית שהיא נקודת הקשר בינינו לבין הקב"ה.

וכאשר העם מאמין שמשה ואהרון הם שליחיו של הקב"ה (כמתואר בפתח דברינו), הם לא מביעים כאן תקווה או הערכה, אלא אמון מוחלט ומוכנים ללכת אחריהם.

ואכן, כאשר רבי לוי הברצלוני (מברצלונה) בעל ספר החינוך, מתלמידי בית מדרשו של הרמב"ן, מסביר לנו את מצוות האמונה – המצווה הראשונה בעשרה הדברות, הוא מתאר את ה"אמונה", בלשון של ודאות.

ביאור המצווה הוא: "להאמין שיש לעולם אלוה אחד שהמציא כל הנמצא (ברא את העולם), ומכחו וחפצו היה כל מה שהוא, ושהיה ושיהיה לעדי עד, וכי הוא הוציאנו מארץ מצרים ונתן לנו התורה, שנאמר בתחילת נתינת התורה (עשרת הדיברות), 'אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' (שמות כ', ב'), ופירושו, כאלו אמר, **תדעו ותאמינו** שיש לעולם אלוה, **כי מלת אנכי, תורה על המציאות**" (מצוה כה).

"וענין ההאמנה הוא, **שיקבע בנפשו שהאמת כן**" (שם).

משמעותה של פעולת האמונה הוא לחקור, להבין ולברר את הדברים עד שהאמת תהיה ברורה וודאית. עד "**שיקבע בנפשו שהאמת כן**".

מברכת שבת טובה

אשה רות

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**